

A projekt története

Ez egy *politikaelméleti* jellegű projekt volt, amelynek négy kutatási kérdése a következő volt:

1. Mi a konfliktusok szerepe az európai integráció átpolitizálásában?
2. Mik az átpolitizálás hatásai az európai politikai térre?
3. Milyen kapcsolatban van az EU demokratikus karaktere az integráció átpolitizálásával?
4. Milyen perspektívákat nyit meg az átpolitizálás az EU jövőjére nézve? E kérdések vizsgálatához egy olyan elméleti megközelítést terveztem választani, amely nem volt egészen eredeti, de amely mégsem a kutatások mainstreamjét jelentette eddig.

Ez egyszerre kívánt - konstruktivista, - aktor-központú, - racionalista - és konfliktusközpontú. Mindez alapvetően rokonítható az olyan hagyományos felfogások bizonyos elemeihez, mint az ún. spillover effektus, illetve a venue-shopping, amelyek mind azt feltételezték, hogy az európai színtér pusztán megléte olyan politikai lehetőséget nyit meg a szereplők számára, amelyek az európai intézmények megalkotói számára el sem voltak képzelhetők.

Egyúttal feltettem, az európai politikai tér bizonyos kutatóival, például Simon Hixszel egyetértésben, hogy a politikai versengés fokozódása európai színtéren nagyobb figyelmet kelthet az EU polgáraiban (növeli az ügyek salience-ét), ami összességében az EU demokratikus deficitjének csökkenéséhez is vezethetnek, az integráció elmélyülése mellett.

Várakozásaimat és a projekt elméleti előfeltevéseit két dolog írta át alapvetően:

Az egyik, egyúttal a legfontosabb, maga az élet, abban az értelemben, hogy az elmúlt években számos, a projekt előkészítésekor előre nem látható esemény formálta át az európai politikát.

A másik ok, hogy egy párhuzamos projektnek is köszönhetően az elmúlt években a figyelmem elméleti szempontból fokozatosan a realista politikaelmélet felé fordult, amely az általam eredetileg elképzelt elméleti felfedező munka tekintetében jelentős segítséget és új inspirációkat nyújtott. Ennek fő oka az, hogy már az eredeti projekt alapfeltevései is erős affinitást mutattak, mint ahogy azt fokozatosan felfedeztem, a kortárs realista politikaelmélettel.

A projekt ezzel együtt egy esettanulmány erejéig igyekezett mélyfúrászerűen megvizsgálni azt, ahogya egy európai politikai ügy létrejön. A magyar médiaszabályozás európai politikai részének frame analysisével igyekeztem megmutatni, hogyan segítette a magyar kormányt pozíciójának megvédésében, hogy egy adott pillanatban elfogadta, hogy kénytelen európai pártpolitikai keretkezéssel megtámogatni az addig belpolitikainak tekintett ügyet.

Az erről szóló papert sajnos, a visszajelzések alapján elsősorban diszciplinák közé eső módszere miatt, nem tudtam publikálható állapotba hozni. Ezt annál inkább sajnálom, mert a magyar helyzet későbbi európai politikai tárgyalása szempontjából kifejezetten prófétikusnak bizonyult az elemzés eredménye: a magyar kormány annyi ideig és olyan mértékben volt képes a Sargentini-jelentés elfogadásáig az álláspontját megvédeni, amíg az EP-ben a legnagyobb frakció támogatását el tudta nyerni egy olyan keretkezés felkínálásával, amely a magyar álláspont védelmét összekötötte a pártszolidaritással.

Ekkor döntöttem el, hogy a továbbiakban maradni fogok az eredeti célkitűzésnél és a projektet elsősorban elméleti vonalon folytatom tovább, bár korábban tervbe vettem több esettanulmány feldolgozását is.

Több izgalmas új elméleti kérdés is a látóterembe került ezek után, így például az ún. democracy-probléma, vagyis egy olyan értelmezése az európai politikai közösségnek, amely nem egyetlen démoszon alapul, hanem elfogadja egymáshoz kapcsolódó politikai közösségek külföldi létezését. Valamint a klasszikus rezsimeelmélet, amely kezdetben is érdekelt, hiszen azok a felfogások, amelyek az EU-t egyfajta mixed regime-ként írták le, nem demokráciaként, tudatosan visszanyúltak az arisztotelészi rezsimeelmélet egyik kulcscategóriájához.

2. Eredmények Ehhez kapcsolódóan két olyan publikációs projektem is született, amelyek hasznosították a projekt során elvégzett munkáit, mindkettő az elméleti belátásokat tudta hasznosítani elsősorban.

1. Megjelent a European Journal of Political Theoryban egy cikkem (2019-ben), amely az arisztotelészi rezsimeelmélet modern hasznosítására vállalkozik. Ebben az első inspirációt ez a projekt jelentette, mert a fentebb említett alkotmány problémájával itt találkoztam először modern kontextusban. Ezzel együtt a szöveg meglehetősen elvont jellegű.

2. Emellett aláírtam egy könyvszerződést a Manchester University Pressszel, amelyhez megírás alatt van egy Political ethics in illiberal regimes című könyv.

Ebbe a projekt 3 eleme épült be:

- a) az a realista perspektíva, amelyhez a kiindulópontot az a projekt jelentette számomra,
- b) a neoklasszikus rezsimeelmélet, amelyhez szintén az EU kapcsán jutottam el.
- c) a magyar eset feldolgozását végeztem el eredetileg ebben a projektben és ez adott nagyrészt inspirációt és részben nyersanyagot is szolgáltat a könyv bizonyos részeihez majd.

Összességében a pályázatomban az eredeti vállalkozások tekintetében egyértelműen sikertelennek bizonyult. Ezt menet közben is éreztem, ezért igyekeztem a pályázati erőforrásokkal szűkösen bánni, így például utazási jellegű költségeim nem is voltak.

A projektem ugyanakkor egy nagyon fontos állomás volt a szakmai fejlődésemben. Kénytelen voltam belátni, hogy az európai politika mint tématerület és szakirodalom nem igazán ideális az általam vizsgált kérdések jobb megértésére, de azok a politikaelméleti kérdések (ahogy fentebb is írtam: a politikai ágencia szerepe, a politikai folyamat nyitott végűsége és befolyásolhatósága stb), amelyekkel akkor kezdtem el foglalkozni és amelyek az eredeti kutatási tervemben is benne voltak, azóta számos publikált eredményhez vezettek. Legutóbbi közzétételre elfogadott kéziratomban például a politikai kudarc problémáját dolgozta fel.

1. A koordinátora voltam a Balázs Zoltán által vezetett A realizmus paradoxonja című NKFIH sikeres projektnek, amelynek során több konferenciát, workshopot szerveztünk és számos publikáció is született, magyarul és nemzetközi folyóiratokban is. Ennek a projektnek az eredményei elképzelhetetlenek lettek volna az európai projekt átpolitizálásáról szóló korábbi politikaelméleti munkám nélkül.
2. Azóta is több publikáció született, amelyek viszont már a formálisan lezárt Realizmus-projekt folytatásai és több nemzetközi workshopot is tető alá hoztam, idén ősszel kettőt is, amelyek közül az egyik a Burdens of Political Theory címmel lett megtartva, 10 résztvevővel, a másik december 16-án lesz, Political normativity címmel.

Az említett témaváltás miatt született publikációim mutatják, hogy a közvetlen eredmény hiánya ellenére is az európai projekt átpolitikizálódásával elindult kutatási irány nemzetközileg is értékelhető eredményekhez vezetett az elmúlt években.

Publikálásra elfogadott cikk:

The appraisal of political failure in Tacitus' political thought: A realist interpretation. The European Legacy. (közlésre elfogadva: 2020. június 7-én)

Publikált cikkek:

[Political Obligations in Illiberal Regimes](#). RES PUBLICA: A JOURNAL OF MORAL, LEGAL AND SOCIAL PHILOSOPHY 2020 : 26 pp. 541-558. , 17 p. (2020)

[The a-theoretical core of political realism](#) Studies in Social and Political Thought 28 pp. 31-43. , 13 p. (2019)

[Aristotle's realist regime theory](#). EUROPEAN JOURNAL OF POLITICAL THEORY 2018 p. 147488511880608 (2018)

[Realism and Utopianism Reconsidered: A Political Theoretical Reading of A Song of Ice and Fire](#). In: Czigányik, Zsolt (szerk.) [Utopian Horizons : Ideology, Politics, Literature](#). Budapest, Magyarország, New York (NY), Amerikai Egyesült Államok : CEU Press, (2017) pp. 217-236. , 20 p.

Monográfia:

[A politika lelke: A politikai realizmus elméleti és eszmetörténeti nézőpontból](#)

Budapest, Magyarország : MTA TK Politikatudományi Intézet (2018) , 248 p.

ISBN: [9789634180173](#)